

ORIVEDEN KAUPUNKI
Ympäristölautakunta
PL 7
35301 Orivesi

LUPAPÄÄTÖS
Ympäristölautakunta 3.10.2023
Päivämäärä Diaarinumero
9.10.2023 50/11.01.00/2022

MAA-AINES- JA YMPÄRISTÖLUPA: KURUN KIVI OY, RAPPUVUORI

ASIA

Maa-aineslupahakemuksen ja ympäristölupahakemuksen yhteiskäsittely

Maa-aineslain (555/1981) 4 §:n mukainen päätös maa- ja kiviainesten ottamiseen sekä ympäristönsuojelulain (527/2014) 27.1 §:n (liite 1, taulukko 2, kohdat 7 c) ja e)) mukainen päätös kallio- kivenlouhintaan ja murskaamolle. Kysymyksessä on uuden toiminnan lupakäsittely.

Toimintaa haetaan aloitettavaksi ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta ympäristönsuojelulain 199 §:n ja maa-aineslain 21 §:n mukaisesti.

Luvan hakija

Kurun Kivi Oy
 Kapeentie 1245, 34260 Terälahti

Toiminnan sijainti

Louhostie, 35220 Eräjärvi
 Kiinteistöt: Yläharjula (562-447-1-126)
 Kurkivuori (562-447-1-6)
 Ala-Kuivanen I (562-447-1-125)
 Paapanpalsta (562-447-1-147)
 Kiinteistöjen omistaja:
 Kurun Kivi Oy:n vuokrasopimuksilla hallitsevat

Luvan hakemisen peruste

Maa-aineslain 4 §:n perusteella laissa tarkoitettu maa-ainesten ottaminen on luvanvaraista.

Ympäristönsuojelulain 27.1 §:n liitteen 1 taulukon 2 kohtien 7 c) ja 7 e) mukaan louhinnalla ja murskaamalla on oltava ympäristölupa, jos toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää.

Lupaviranomaisen toimivalta

Maa-aineslain 7 §:n mukaan maa-ainesten ottamista koskevan lupa-asian ratkaisee kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Ympäristönsuojelulain 34.2 §:n sekä ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (713/2014) 2 §:n kohtien 6 a) ja 6 b) mukaiset toiminnot kuuluvat kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa käsiteltäviin lupa-asioihin.

Oriveden kaupungin hallintosäännön 30 §:n mukaisesti Oriveden ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Oriveden ympäristölautakunta.

Asian vireille tulo

Maa-aines- ja ympäristölupahakemus on jätetty Oriveden ympäristölautakunnalle 19.3.2021, jolloin se on tullut vireille.

Toimintaa koskevat luvat ja alueen kaavoitustilanne

Toiminnalla tai alueella ei ole aikaisemmin myönnettyjä lupia tai päätöksiä. Toiminnalla tai alueella ei ole samanaikaisesti vireillä muita tätä hakemusta koskevaan ratkaisuun vaikuttavia asioita.

Alueella ei ole lainvoimaista asemakaavaa. Oriveden strategisessa yleiskaavassa alueelle tai sen lähiympäristöön ei ole osoitettu kehittämismääräyksiä. Rönнин (noin 2,8 kilometriä suunnittelualueesta pohjoiseen) ja Eräpyhän (noin 2,5 kilometriä suunnittelualueesta lounaaseen) alueet on osoitettu kaavamerkinnöillä matkailun ja virkistykseen kohteiksi. Merkinnällä on osoitettu taa-jaman ja kylien ulkopuoliset keskeiset matkailun ja virkistykseen kohteet. Eräpyhän kehittä-misessä kiinnitetään huomiota alueen luonteeseen virkistykseen ja luonnon kannalta keskeisenä kohteena ja tuetaan luontokohteiden välisiä ekologisia yhteyksiä. Suunnittelualueen itäpuolelle Rönнин ja Eräpyhän välille on strategisessa yleiskaavassa osoitettu kulkemaan ulkoilureitti kaa-vamerkinnällä tavoiteltava ulkoiluverkosto. Kehittämismääräyksen mukaan kaupungin keskeiset taajamat, kylät sekä matkailun ja virkistykseen paikat pyritään yhdistämään ulkoilureittien avulla yhtenäiseksi verkostoksi, joka liittyy seudulliseen ulkoiluverkostoon. Kehittämismääräyksen mu-kaan merkitty sijainti on ohjeellinen.

Längelmäveden rannalla suunnittelualueen lännen ja pohjoisen välisellä alueella on Oriveden rantaosayleiskaava aluevarausmerkinnöillä M maa- ja metsätalousvaltainen alue ja MA maise-mallisesti arvokas peltoalue. Merkinnällä M osoitettu alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen sekä haja-asutusluontoiseen rakentamiseen. Merkinnällä MA on osoitettu maa-kunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön ja maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuurimaisemaan kuuluvat peltoalueet. Längelmäveden ranta-alueelle on osoitettu loma-asuntojen, erillispientalojen sekä maatilojen talouskeskusalueita. Ranta-alueelle on osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä ja erittäin tärkeitä alueita, EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) eliölajien elinympäristöjä, luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä ja erityi-sen tärkeitä alueita sekä maakunnallisesti arvokkaita kulttuurimaisemia.

Suunnittelualueelta koilliseen sijaitsevilla Kaakkolammin ranta-alueella on Oriveden ranta-osayleiskaava aluevarausmerkinnällä M maa- ja metsätalousvaltainen alue. Alueelle on osoi-tettu luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä alueita.

Pirkanmaan maakuntakaava 2040 on osoittanut suunnittelualueen ja sen ympäristön maaseutu-alueeksi. Merkinnällä osoitetaan alueet, jotka on ensisijaisesti tarkoitettu maa- ja metsätalou-den ja niitä tukevien elinkeinojen käyttöön. Suunnittelumääräyksen mukaan yksityiskohtaisem-massa suunnittelussa voidaan alueelle osoittaa vaikutuksiltaan paikallisesti merkittävää maan-käyttöä.

Toiminnan sijainti ja ympäristön tila

Suunnittelualue sijaitsee noin 10 kilometrin etäisyydellä Oriveden kaupungin keskustasta kaak-koon ja noin 2 kilometrin etäisyydellä Eräjärven kylästä luoteeseen. Alue rajoittuu metsätalous-käytössä oleviin naapuritiloihin. Suunnittelualueen itäosassa on louhittu vähäisessä määrin tar-vekiveä.

Lähimmät vakituksessa asuinkäytössä olevat kiinteistöt sijaitsevat alueen luoteispuolella noin 700 metrin etäisyydellä, länsipuolella noin 1 200 metrin etäisyydellä ja kaakon puolella noin 1 000 metrin etäisyydellä. Lähimmät loma-asuinkiinteistöt sijaitsevat alueen länsi- ja luoteispuo-lella noin 1 300 metrin etäisyydellä Längelmäveden rannalla. Suunnittelualueen läheisyydessä ei sijaitse kouluja, päiväkoteja, terveydenhoidon laitoksia tai vastaavia.

Suunnittelualueen kallioperä on graniittia. Maasto viettää Rappuvuoren laelta itäkaakkoon Kur-kilammin suuntaan. Rappuvuoren laki on korkeimmillaan tasossa +171,4 (N2000) ja Kurkilammi tasossa +138,9 (N2000). Alueelle sijoittuu jäätikön liikkeen synnyttämä rappumainen lineaatio, joka ilmentää jäätikön virtaussuuntaa. Rappuvuoren laki on vedenkoskematon alue.

Suunnittelualueen puusto on kalliolla harvaa kalliomännikköä.

Alue ei kuulu luokiteltuihin pohjavesialueisiin. Lähin pohjavesialue sijaitsee Hirtolahdessa (0456202) yli 1 300 metrin etäisyydellä suunnittelualueesta.

Suunnittelualue kuuluu pääosin Kokemäenjoen (35) päävesistön Uiherranjoen kolmannen jako-vaiheen valuma-alueeseen (35.726). Alueen länsiosa kuuluu pieneltä osin Längelmäveden va-luma-alueeseen (35.721). Alle 2 kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta kaakkoon sijaitsee

Eräjärvi ja lähimmillään noin 1 200 metrin etäisyydellä suunnittelualueen länsipuolella sijaitsee Längelmävesi. Noin 650 metrin etäisyydellä suunnittelualueesta koilliseen sijaitsee pieni Kaakkolampi. Kaakkolammen pinta-ala on 1,8 hehtaaria ja vedenpinnan korkeus on 116,7 metriä mpy. Lampi sijaitsee Kaakkovuoren ja Mänttävuoressa välisessä pitkäaikaisessa jyrkkärinteisessä laaksossa. Lammen rannat ovat suota. Lammella ei ole laskuojaa.

Lähin Natura 2000-verkoston kuuluva alue, Hirttopohja (FI0334001), sijaitsee noin 2,2 kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta koilliseen ja noin 2,7 kilometrin etäisyydellä pohjoiseen. Hirttopohja ja Rönnsalmi ympäristöineen muodostavat linnustolle tärkeän muutonaikaisen levähdyspaikan. Alueelta on tavattu erittäin uhanalainen lintulaji. Alue on lintudirektiivin mukainen erityissuojelualue (SPA).

Alle 350 metrin etäisyydellä suunnittelualueen koillispuolella sijaitsee Kaakkolamminkorven luonnonsuojelualue (YSA250288). Lähimmät metsälain 10 §:n mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt sijaitsevat suunnittelualueen idän, etelän ja luoteen puolella noin 50–150 metrin etäisyydellä (suoelinympäristöt) sekä pohjoisen, koillisen ja kaakon puolella alle 50 ja noin 200 metrin etäisyydellä (pienvesistöjen välittömät lähiympäristöt) alueesta.

Suunnittelualueen välittömässä läheisyydessä on tunnistettu kaksi arvokasta luontokohdetta. Alueen kaakkoiskulmassa sijaitsee Kurkisuo ja suorantainen Kurkilampi. Kurkilammen avosuoympäristö muodostaa erämaisen ja suljetun suokokonaisuuden, jolla on paikallista maisearvoa. Suoelinympäristön ominaispiirteenä on luonnontilainen vesitalous sekä vähäpuustoinen jouto- ja kitumaan suo. Avosuomaisemaa rajaa mäntyvaltainen metsä ja räme. Kurkilampi on metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö. Rappuvuoren korpi sijaitsee suunnittelualueen koilliskulman läheisyydessä. Rappuvuoren korpi on paikallisesti arvokas suokokonaisuus.

Lähin tunnettu kiinteä muinaisjäänne (historiallisen ajan kyläpaikka, muinaisjäänneostunnus 1000017592) sijaitsee noin 1,5 kilometrin etäisyydellä suunnittelualueen luoteispuolella. Suunnittelualueella on paikannettu mahdollinen 1800-luvulle ajoittuva louhimoalue, 5 kivistä rajapyykkiä sekä suunnittelualueen luoteispuolella alueen välittömässä läheisyydessä kolmiomittauspisteen paikka.

HAKEMUKSEN MUKAINEN TOIMINTA

Yleiskuvaus toiminnasta

Hakemus koskee 375 000 m³ kalliokiviaineksen ottoa 15 vuoden aikana. Vuotuinen arvioitu ottomäärä on noin 25 000 m³ kiviainesta, josta noin 5 000 m³ on tarvekiveä ja noin 20 000 m³ sivukiveä. Hakemus koskee pinta-alaltaan noin 12 hehtaarin ottoaluetta. Alin ottotaso on suunniteltu tasoon +120 (N2000). Kalliokiviaineksen ottoalueella harjoitetaan tarvekiven louhintaa ja sivukiven murskausta. Louhittava tarvekivi on graniittista ja silikaattista graniittia. Kyseessä on uuden kalliokiviaineksen ottamistoiminnan aloittaminen.

15 vuoden ottoaikaa perustellaan hakemuksessa sillä, että vuosittainen keskimääräinen kokonaisottomäärä ei ole suuri, ja toiminnasta aiheutuvat vaikutukset ovat vähäisiä. Hakemuksen mukaan tarvekiven louhinta etenee hitaasti ja vaatii pitkäaikaista suunnittelua ja jatkuu tavallisesti useiden vuosikymmenien ajan. Hakemuksen mukaan mahdollisimman pitkäaikainen lupa mahdollistaa pitkäjänteisen toiminnan suunnittelun. Ottoaikaa perustellaan lisäksi sillä, että valvontaviranomaisella on mahdollisuus seurata toiminnan etenemistä tarkastuskäynneillä.

Tuotteet ja tuotantomäärät:

Tuote	Vuosituotanto
	keskimäärin (m ³ ktr)
Tarvekivi	5 000
Sivukivi	20 000

Toimintojen ajankohdat:

Toiminta	Päivittäinen	Viikoittainen
	toiminta-aika (kellonajat)	toiminta-aika
Murskaaminen	7–22	ma–pe
Poraaminen	7–21	ma–pe
Rikotus	8–18	ma–pe
Räjäyttäminen	8–16	ma–pe
Kuormaaminen ja kuljetus	6–22	ma–la

Kalliokiven louhinta

Louhinnassa kalliosta irrotetaan kameja, jotka paloitellaan määrämittäisiksi ja -muotoisiksi blokeiksi. Louhintaa suoritetaan poraamalla, räjäyttämällä, sahaamalla, kiilaamalla ja vaijeri-sahausta apuna käyttäen. Blokit jatkojalostetaan muun muassa hautakiviksi sekä rakennus- ja sisustuskiviksi. Kivet käsitellään avolouhoksessa ja siirretään lohkareiden varastointialueelle.

Louhinta etenee portaittain ja irrotusmenetelmät ovat varovaisia, jotta kivi saadaan irrotettua mahdollisimman ehjänä. Louhinnan eteneminen ja louhittava alue riippuvat kivilaadun vaihtelujen mukaan ja kiven louhittavuudesta, joita ei hakemuksen mukaan voida ennakolta luotettavasti määrittää.

Räjäytystyöt suoritetaan alan erityismääräysten mukaisesti. Räjäytystyöt suorittaa pätevöitynyt henkilöstö. Hakemuksen mukaan kerralla käytettävät räjäytysainemäärät ovat pieniä ja räjähteet nopeudeltaan hitaita. Räjäytyksistä ei arvioida aiheutuvan ympäristölle haittoja.

Sivukiven käsittely

Sivukivi varastoidaan sivukivialueelle ottoalueen eteläpuolelle. Sivukivialueen korkeuserot vaihtelevat suunnittelualueen asemapiirroksen mukaisesti välillä +141 (N2000) ja +162 (N2000). Sivukivi murskataan tai varastoidaan sivukivialueelle myöhempää käyttöä varten. Kiviaines on hakemuksen mukaan inerttiä eikä sivukivestä arvioida liukenevan haitallisia aineita luontoon pitkään varastointiajan jälkeen.

Varastointi

Tarvekiviaines varastoidaan suunnittelualueen koillis- ja itäosassa. Suunnittelualueelta poistettua pintamaata varastoidaan suunnittelualueen koilliskulmassa tukitoiminta-alueella ja sen välittömässä läheisyydessä ottoalueella.

Polttoöljy varastoidaan kaksoisvaipallisessa säiliössä ja öljyt kontissa tukitoiminta-alueella. Toiminnassa käytettävä vesi tuodaan alueelle.

Tarvittava räjähdysainemäärä tuodaan aluksi suunnittelualueelle ja myöhemmin alueelle perustetaan varasto.

Raaka-aineiden kulutus

Raaka-aine	Kulutus
	keskimäärin/a
Kiviaines	25 000 m ³ ktr
Kevyt polttoöljy	50 000 l
Öljyt	4 000 l

Jälkihoito ja maisemointi

Mikäli louhokseen jää pysyvä luonnonvesiallas ottotoiminnan jälkeen, aluetta voidaan käyttää virkistysalueena. Muutoin alue palautetaan metsätalouskäyttöön.

Ottamistoiminnan loputtua alueelle tehdään jälkihoitotoimet ja alue maisemoidaan oppaiden Maa-ainesten kestävä käyttö ja Parhaat ympäristökäytännöt (BEP) luonnonkivituotannossa mukaisesti. Hakemuksen mukaan alueelle tehdään muun muassa seuraavat toimenpiteet:

- louhinnassa ja sivukiven käsittelyssä tarvittavat laitteet ja rakenteet puretaan sekä kuljetetaan pois alueelta kuten myös kaikki toiminnan aikana syntyneet jätteet
- alue siistitään siten, ettei alueelle jää liikkumisen kannalta vaarallisia kohtia tai sortumisvaaraa
- louhoksen annetaan hitaasti täyttyä sadevedellä ja veden pinnasta yli 2 metriä korkeat louhoksen reunat suojataan noin 1,5 metriä korkealla kivimuurilla
- pääsy sivukivialueelle estetään suurilla kivilohkareilla
- osa poistetusta pintamaasta käytetään alueen maisemointiin
- sivukivikasojen verhoilua humuspitoisella maa-aineksella vältetään kaikkialla missä se on mahdollista, jotta sivukiven hyötykäyttö myöhemmässä vaiheessa ei vaikeutuisi
- alue metsitetään siten, että luontaisen uudistumisen ulkopuolelle jääneet laikut istutetaan asianmukaisilla taimilla
- metsitystä suoritetaan tarvittaessa paikallisen metsänhoitoyhdistyksen ohjeiden mukaan
- yleiselle tiestölle ei tehdä muutoksia
- louhimoalueella sijaitsevia teitä siirretään mahdollisesti louhinnan edetessä.

Hakija toimittaa tarkemman maisemointisuunnitelman ottotoiminnan lähestyessä loppumista.

YMPÄRISTÖKUORMITUS JA SEN RAJOITTAMINEN

Vaikutukset vesistöön ja sen käyttöön

Louhinnan vaikutuksesta suunnittelualueen hulevesien määrä, laatu sekä valuma-alueet muuttuvat. Pääasiallinen vaikutus pintavesiin muodostuu louhinnan ja eroosion aiheuttamasta kiintoainekuormituksesta ja räjähdäainejäämien typpiyhdistepäästöistä. Vesistövaikutuksia rajoitetaan järjestämällä poltto- ja voiteluaineiden käsittely ja vastaavat toiminnot tukitoiminta-alueelle.

Hulevesisuunnitelman mukaan sivukivialueelta syntyvät hulevedet ohjataan maastoon laskeutusaltaan kautta Kurkisuon suuntaan. Laskeutusaltaan sivujen suhde on 1:4, allaspinta-ala 66,5 m² ja tilavuus 41,6 m³. Louhinta-alueella syntyvät hulevedet johdetaan kahden laskeutusaltaan kautta maastoon Kaakkovuoren suuntaan. Pohjoisen altaan sivujen suhde on suunnitelman mukaan 1:4, allaspinta-ala noin 100 m² ja tilavuus 61 m³. Itäisen altaan mitoiksi on suunniteltu vastaavasti 1:4, 24 m² ja 15 m³.

Alueen hulevesien hallinta on suunniteltu oppaan Hyvän metsänhoidon suositukset -Vesiensuojelu mukaan. Ohjeen mukaisesti laskeutusaltaan pinta-alaksi on suunnitelmassa mitoitettu 8 m²/ha ja tilavuudeksi 5 m³/ha. Mitoituksessa valuma-alueen pinta-ala (ha) on laskeutusaltaaseen päätyvän valuma-alueen pinta-ala hehtaareissa.

Vaikutukset ilman laatuun

Toiminnasta aiheutuvilla polttoperäisillä päästöillä ei arvioida olevan oleellisia tai mitattavia vaikutuksia ilmanlaatuun tai ilmastoon. Teiden pölyämistä rajoitetaan tarvittaessa kastelemalla. Porauksessa syntyvä kivipöly otetaan talteen porauslaittekohtaisilla pölynkeräimillä. Murskauksen pölypäästöjä rajoitetaan koteloinnilla.

Vaikutukset maaperään ja pohjaveteen

Hakemuksen mukaisesti toimittaessa toiminnalla ei arvioida olevan haitallisia vaikutuksia maa-perään tai pohjaveteen. Suunnittelualueella ei tehdä suuria koneiden huoltotoimia. Alueella pidetään imeytysturvetta ja alueelle rakennetaan tankkauspaikka muovisuojuksella. Polttoaineet säilytetään kaksivaippaisessa polttoainesäiliössä.

Melu ja tärinä

Toiminnasta ei arvioida aiheutuvan melu- tai tärinavaikutuksia, koska hakemuksen mukaan ottoalueen lähistöllä ei ole häiriintyviä kohteita. Melun kulkeutumista häiriintyville kohteille rajoitetaan säilyttämällä alueen reunoilla oleva puusto.

Toiminnasta aiheutuvan melun kulkeutumista lähimpien vakituksessa asuinkäytössä olevien kiinteistöjen ja loma-asuntojen piha-alueille sekä Kaakkolamminkorven luonnonsuojelualueelle on selvitetty laskennallisesti mallintaen. Melupäästölähteiden melutasoina on mallinnuksessa käytetty vuonna 2019 Kurun Kivi Oy:n Tampereella sijaitsevalla Kapeen louhimolla mitattuja äänitasoja. Louhinnan aikaisina melupäästölähteinä on mallinnuksessa huomioitu kaksi poravaunua, kaksi käsiporaa, kaksi pyöräkonetta ja sivukiven ajo sivukivialueelle. Räjähdyksen aiheuttamaa melua ja tieliikennettä ei ole huomioitu laskennassa. Mallinnuksen tuloksia on verrattu valtioneuvoston päätöksessä 992/1993 annettuihin melutason ohjearvoihin.

Mallinnuksen mukaan toiminnasta aiheutuva keskiäänitaso ei ylitä melutason ohjearvoja vakituksessa asuinkäytössä olevien kiinteistöjen tai loma-asuntojen piha-alueilla eikä Kaakkolamminkorven luonnonsuojelualueella, kun louhintaa tapahtuu alueen itäosassa tai louhinnan edetessä alueen länsiosaan. Raportin mukaan etäisyys lähimmillä häiriintyvillä kohteilla sijaitseviin mitauspisteisiin on lyhimmilläänkin 500 metriä ja siten suuri, ettei toiminnasta aiheutuvan melun arvioida olevan kohteissa iskumaista tai kapeakaistaista.

Liikenne

Kulkeminen alueelle tapahtuu suunnittelualueen pohjoispuolelta Eräpyhäntieltä kääntyen Louhostielle. Suunnittelualueelle on suunnitteilla alueen pohjoispuolelle uusi tielinjaus, joka kiertää tilan Perkiö 562-447-1-10.

Hakemuksen mukaan henkilöautoliikennettä on keskimäärin 5 autoa työpäivän aikana ja kuorma-autokuljetuksia 1 työpäivän aikana.

Jätteiden käsittely ja hyödyntäminen

Hakemuksen mukaan toiminnasta ei muodostu jätevesiä. Suunnittelualueelle tuodaan kuiva-/kuivikekäymälä. Voiteluöljy- ja öljyjäte toimitetaan Fortum Recycling and Waste Solutions -kierotalousyhtiölle käsiteltäväksi. Kaivannaisjätteitä muodostuu 15 vuoden aikana noin 300 000 m³ltr. Sivukivi pyritään hyödyntämään.

Toiminnassa syntyvät jätteet:

Jätelaji	Jättemäärä keskimäärin (kg/a)
Voiteluöljy	4 000
Öljyjäte	400
Sekajäte	900

Vaikutukset yleiseen viihtyisyyteen ja ihmisten terveyteen

Louhinnalla ja murskauksella ei arvioida olevan vaikutuksia ihmisten terveyteen. Toiminta järjestetään siten, ettei valtioneuvoston asetuksen 800/2010 mukaiset melutason raja-arvot ylitä vakituksessa asuinkäytössä olevien kiinteistöjen tai loma-asuntojen piha-alueilla.

Vaikutukset luontoon, luonnonsuojeluarvoihin ja rakennettuun ympäristöön

Toiminnalla ei arvioida olevan vaikutuksia luontoon, luonnonsuojeluarvoihin tai rakennettuun ympäristöön.

PARAS KÄYTTÖKELPOINEN TEKNIikka (BAT) JA YMPÄRISTÖN KANNALTA PARAS KÄYTÄNTÖ (BEP)

Päästöjä vähennetään toiminnan sijoittelulla. Hakemuksen mukaan louhinnasta aiheutuvaa meluhaittaa ei tule olemaan, koska lähimmät häiriintyvät kohteet ovat kaukana, noin 700 metrin etäisyydellä ottoalueesta. Tarvekiven poralaitteissa käytetään pölynkeräimiä. Murskauksen pölypäästöjä vähennetään tarvittaessa koteloinnilla. Polttoprosessipäästöt minimoidaan huoltamalla koneet säännöllisesti ja pitämällä laitteet hyvässä kunnossa.

POIKKEUKSELLISET TILANTEET JA NIIHIN VARAUTUMINEN

Hakemuksen mukaan nykyaikaisiin laitoksiin liittyy hyvin vähän riskejä. Henkilövahinkoja vähennetään käyttämällä suojaimia ja noudattamalla turvasäännöksiä.

Öljyvuotoja ja vahinkoja ehkäistään päivittäisellä tarkkailulla, laitteiden säännöllisellä huollolla ja kunnossapidolla sekä oikealla käytöllä. Kaksoisvaippaiset öljysäiliöt sekä laitteiden ja toimintojen sijoittelu tiivistetylle alustalle helpottavat vuotojen havaitsemista ja estävät valumat maaperään. Mahdollisten vuotojen varalle alueelle on varattu imeytysainetta. Ensisammutuskalusto on jatkuvasti saatavilla mahdollisten syttymispaikkojen läheisyydessä.

Pölynerotuslaitteiden kuntoa ja toimintaa tarkkaillaan jatkuvasti. Mahdolliset vauriot korjataan seuraavan tauon yhteydessä.

Ulkopuolisten liikkuminen louhimoalueella on kielletty. Louhoksen reunoista varoitetaan kylteillä ja räjäytysistä äänimerkeillä. Louhoksen reunan saavuttaessa lopullisen paikkansa se suojataan noin 1,5 metriä korkealla kivimuurilla. Väliaikainen louhoksen reuna suojataan tarpeen mukaan kiviäidalla tai lippusiimalla.

LAITOKSEN TOIMINNAN JA SEN VAIKUTUSTEN TARKKAILU

Käyttötarkkailu ja raportointi

Laitoksenhoitaja tarkkailee laitteistojen toimivuutta ja toiminnasta aiheutuvia päästöjä aistinvaraisesti laitoksen toiminnan aikana. Pohja- ja pintavesistä otetaan tarvittaessa vesinäytteet. Kiviaineksen ottomääriä tarkkaillaan maa-aineslain mukaisella vuosiraportoinnilla. Räjähdysaineiden käytöstä ja räjäytysten ajankohdista pidetään räjäytyskirjanpitoa.

TOIMINNAN ALOITTAMINEN MUUTOKSENHAUSTA HUOLIMATTA

Toiminnan aloittamista muutoksenhausta huolimatta koskevaa hakemusta perustellaan sillä, että toiminnan aloittaminen ei tee muutoksenhakua tyhjäksi. Hakemuksen mukaan toiminnan ympäristövaikutukset ovat vähäisiä. Tarvekiven louhinta on luonteenomaisesti hidasta, jolloin palauttavat toimenpiteet ovat mahdollisia.

ESITYS VAKUUDEKSI

Hakemuksessa ei esitetä maa-aines- ja ympäristöluvan mukaiselle toiminnalle vakuutta. Hakija esittää toiminnan aloitukseen muutoksenhausta huolimatta liittyväksi vakuudeksi 3 000 €.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksen täydentäminen

Hakemusta on täydennetty 1.7.2021 asemapiirroksella; 5.11.2021 ympäristömeluselvityksellä (Promethor Oy 2.10.2021), arkeologisella tarkkuusinventoinnilla (Heilu Oy 25.8.2021) ja maisema- ja luontoselvityksellä (FCG Finnish Consulting Group Oy 27.10.2021); 14.3.2022 tarkennuksella yhteislupahakemukseen sekä 1.11.2022 hulevesisuunnitelmalla (FCG Finnish Consulting Group Oy 8.9.2022). Asiakirjat ovat lupapäätöksen liitteinä.

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksen vireillä olosta on tiedotettu kuuluttamalla Oriveden kaupungin internet-sivuilla 31.3.–4.6.2021 sekä Oriveden Sanomissa 31.3.2021. Hakemuksesta on lähetetty erikseen tieto läheisten kiinteistöjen omistajille. Asiakirjat ovat olleet kuulutusajan nähtävillä Oriveden kaupunginvirastolla ja keskeisiltä osin Oriveden kaupungin internet-sivulla osoitteessa www.ori-vesi.fi.

Tarkastukset Alueelle on tehty tarkastus 18.5.2022. Muistio on lupapäätöksen liitteenä.

MUISTUTUKSET, MIELIPITEET JA LAUSUNNOT

Muistutukset ja mielipiteet

Lupahakemuksesta ei ole jätetty muistutuksia tai mielipiteitä.

Lausunnot Lupahakemuksesta on pyydetty lausunnot terveydensuojeluviranomaiselta, Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta ja Pirkanmaan maakuntamuseolta 28.4.2021 sekä Luonnontieteelliseltä keskusmuseolta 28.6.2021.

Hakijan antamien vastineiden johdosta Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta on pyydetty lisälausunnot 16.11.2021 ja 1.11.2022 sekä Pirkanmaan maakuntamuseolta 16.11.2021.

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, liikenne- ja infrastruktuurivastuualue sekä Luonnontieteellinen keskusmuseo eivät antaneet asiasta lausuntoa.

Terveydensuojeluviranomainen, Kaupunkiympäristön palvelualue, Ympäristöterveys 4.6.2021:

”Tampereen kaupungin terveydensuojeluviranomainen toteaa lausunnossaan, että toiminnasta aiheutuva melu ei saa ylittää asumisterveysasetuksessa (545/2015) annettujen päivä- ja yöajan keskiäänitasojen toimenpiderajoja lähimpien kiinteistöjen sisätiloissa.

Jos meluvalituksia toiminnasta tulee, toimijan tulee rajoittaa toiminta-aikojaan.

Toiminnasta syntyvä pöly ei saa levitä alueella niin, että siitä aiheutuisi terveyshaittaa lähialueen asukkaille.

Mikäli ympäristöterveyshaittoista tulee valituksia, toimijan tulee tehostaa päästöjen torjuntatoimia lisäämällä esim. melusteita (meluvalitukset) ja kastelua (pölyvalitukset).”

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö- ja luonnonvarat vastuualue, ympäristönsuojeluyksikkö 24.6.2021:

”Luontoarvot

Alue on pääosin metsätalouskäytössä. Alueen itäosassa tarvekiveä on louhittu 1990-luvulla. Muualla alueella ei ole aikaisemmin harjoitettu maa-aineksen ottamista tai murskaustoimintaa. Alueen puusto on hakemuksen mukaan kallioilla harvahkoa lehti- ja havupuustoa. Lupahakemuksessa ei ole kuvattu tarkemmin ottoalueen luonnonolosuhteita. Ilmakuvan mukaan hankealue on puustoinen. ELY-keskus katsoo, että ottoalueelta ja sen vaikutusalueelta tulee tehdä asianmukainen luontoselvitys.

Ottoalueen luoteispuolella noin 350 metrin etäisyydellä kalliojyrkänteeltä on havainto erittäin uhanalaisesta etelänraippasammalesta (*Anastrophyllum michauxii*). Mikäli hankkeella on vaikutuksia kyseiseen havaintopaikkaan, tulee vaikutukset selvittää tarkemmin ja ottaa huomioon toiminnassa.

Hankealueen koillispuolella noin 2,3 km etäisyydellä on Pirkanmaan maakunnallisesti tärkeitä lintualueita (MAALI). Hankealueen koillispuolella noin 560 metrin etäisyydellä on Kaakkolamminkorven yksityinen suojelualue (YSA250288), joka on perustettu vuonna 2021. Hankkeen meluvaikutuksista ei ole tehty melumallinnusta. ELY-keskus katsoo, että hankkeen meluvaikutukset ympäristön luontokohteisiin tulee selvittää melumallinnuksen avulla. Melumallinnuksessa tulee ottaa kantaa muraus-asetuksessa sekä valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) melutason ohjearvoista säädettyihin ulkomelun ohje/raja-arvoihin luonnonsuojelualueilla.

Ottoalueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee useita metsälain 10 §:n mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä. Hankkeen vaikutukset näihin elinympäristöihin tulee arvioida tarkemmin. Tiedot kohteista löytyvät Metsäkeskuksen avoimesta luontotiedosta.

Hulevesien mahdollista johtamisreittiä ei ole esitetty hakemuksessa. ELY-keskus katsoo, että myös hulevesien purkureitin mahdolliset luontoarvot tulee huomioida hankkeen ympäristövaikutushankkeissa ja tarvittaessa vaikutuksia lieventää asianmukaisin vesienkäsittelymenetelmin.

ELY-keskus pyytää mahdollisuutta lausua täydennetystä hakemuksesta.

Kaavoitus

Alueella on voimassa Pirkanmaan maakuntakaava 2040. Maakuntakaavassa aluetta koskevat seuraavat merkinnät ja määräykset:

Maaseutualue

Merkinnällä osoitetaan alueet, jotka on ensisijaisesti tarkoitettu maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien elinkeinojen käyttöön.

Suunnittelumääräys: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan alueelle osoittaa vaikutuksiltaan paikallisesti merkittävää maankäyttöä.

Muu kaavatilanne

Suunnittelualueella ei ole voimassa olevaa yleiskaavaa eikä asema- tai muuta detaljikaavaa. Oriveden kaupunginvaltuusto on päätöksellään 26.10.2020 § 57 hyväksynyt Oriveden strategisen yleiskaavan ja se on lainvoimainen. Yleiskaavassa alueelle ei ole annettu yleiskaavamerkintöjä.

Maakuntakaavan maaseutualueen suunnittelumääräys tulee ottaa huomioon hankkeen suunnittelussa sekä toteutuksessa.

Melu

Toiminnanharjoittajan on järjestettävä toimintansa siten, että toiminnasta aiheutuva melu ei ylitä melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja.

Toiminta

Turvallisuuskohdat tulee ottaa huomioon, mm. työaikaiset jyrkät luiskat. Räjähetyksistä ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa. Mahdolliset polttoaineiden ja öljytuotteiden varastot, sekä työkonien huolto- ja säilytyspaikat tulee suojata tarkoituksenmukaisesti. Mahdolliset päästöt on välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle.

Luvan voimassaolo

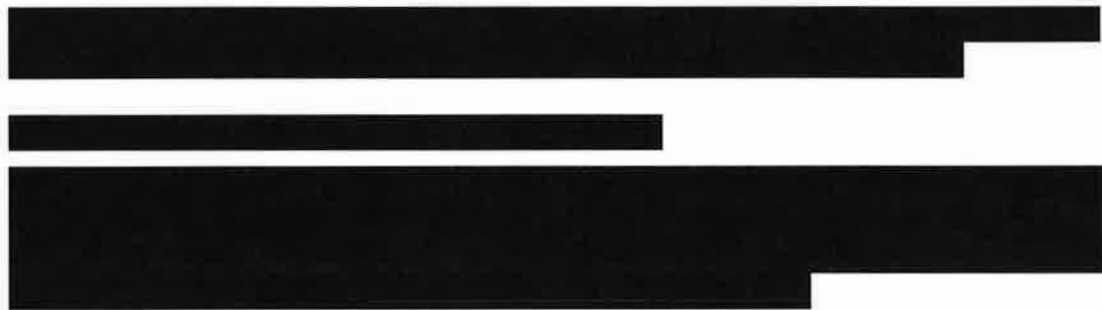
Yhteislupaa haetaan 15 vuodeksi. Maa-aineslain mukaan lupa aineiden ottamiseen myönnetään määräajaksi, kuitenkin enintään kymmeneksi vuodeksi. Erityisistä syistä lupa voidaan kuitenkin myöntää pitemmäksi ajaksi. Pirkanmaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ottamissuunnitelmassa ei ole esitetty sellaista erityistä syytä, jotta lupa voitaisiin myöntää 15 vuodeksi.

Jälkihoito

Ottamisalue tulee jälkihoitaa ympäristöministeriön oppaan (Maa-ainesten ottaminen, opas aineiden kestäväään käyttöön (2020)) mukaisesti. Jälkihoitotoimenpiteet tulee koskea myös sivukiven varastointialuetta. Luvassa tulee yksilöidä jälkihoitotoimenpiteet. Jälkihoitotoimia ovat alueen siistiminen, muotoilu ja pintamateriaalin levitys, kasvillisuuden palauttaminen sekä alueelle soveltumattoman käytön estäminen. Jälkihoito on tarkemmin käsitelty oppaan kohdassa nro 7.

Vesien johtaminen ja tarkkailu

Mikäli louhosalueen vesiä joudutaan johtamaan louhosalueen ulkopuolelle, toiminta-alueelle kertyvät vedet tulee johtaa hallitusti selkeytysaltaan kautta pintavalutukseen/ojastoon. Ojastoon johdettavien vesien laatua tulee tarkkailla ylivirtaamakautena keväällä esimerkiksi kolmen vuoden välein. Vesinäytteistä on tutkittava ainakin seuraavat ominaisuudet ja aineiden pitoisuudet: sameus, kiintoaine, kokonaistyyppi, ammoniumtyppi ja nitraattityppi, pH, kloridi, sähköjohtavuus, CODMn, rauta, sulfaatti sekä öljyhiilivedyt (C10–C40). Näytteenoton yhteydessä on mitattava virtaama. Vesien johtaminen ei saa aiheuttaa vettymis- tai muuta haittaa viereisillä tiloilla.”

Pirkanmaan maakuntamuseo 1.7.2021:

”Pirkanmaan maakuntamuseo on tutustunut sille toimitettuun aineistoon ja toteaa seuraavaa. Alueelta ja sen läheisyydestä ei tunneta kiinteitä muinaisjäännöksiä eikä muita arkeologisia kohteita. Runsaan kilometrin päässä koilliseen sijaitsee kiinteä muinaisjäännös Kuivanen (Kuivais/Kuivanen) mj-rekitunnus 1000017592, joka on historiallinen kyläpaikka. Hankealue on pinta-alaltaan pieni, mutta sillä on arkeologista potentiaalia. Olemukseltaan se sopisi linnavuoreksi, myös sen nimi, Rappuvuori, viittaa ihmistoimintaan. Tämän vuoksi on pidettävä mahdollisena, että alueelta löytyisi vielä tuntemattomia esihistoriallisia tai historiallisen ajan muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisia kulttuuriperintökohteita. Tämän vuoksi alueella tulee tehdä arkeologinen tarkkuusinventointi. Myös tapahtuma- ja tarinapaikat ovat muinaismuistolain suojaamia. Kiinteän muinaisjäännöksen ja sen suoja-alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen ja muu niihin kajoaminen ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa on kielletty (MML 1 ja 4 §).

Arkeologisia tutkimuksia voidaan tehdä pääsääntöisesti vain lumettomissa olosuhteissa, sulan maan aikana. Tutkimuksissa tulee noudattaa Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuohjeita (2020) ja muita Museoviraston ohjeita. Työhankkeeseen liittyvistä muinaisjäännösten tutkimuskustannuksista vastaa hankkeen toteuttaja MML 15 §:n perusteella. Lisätietoja tutkimusten tilaamisesta ja suorittamisesta saa maakuntamuseolta.

Arkeologisen tutkimuksen tekijän tulee toimittaa raportti digitaalisena arviointia varten maakuntamuseolle (pirkanmaan.maakuntamuseo@tampere.fi). Arvioinnissa varmistetaan, että selvitys vastaa sille asetettuja tavoitteita ja laatuvaatimuksia. Raportti toimitetaan arvioinnin jälkeen Museovirastoon, jossa se tallennetaan sähköiseen asianhallintajärjestelmään ja julkaistaan palvelussa <https://asiat.museovirasto.fi/>. Tutkimusraporttien tiedot tallennetaan myös muinaisjäännösrekisteriin, jonka tietoja voi selata kaikille avoimessa Kulttuuriympäristön palveluikkunassa www.kyppi.fi. Verkossa julkaistava tutkimusraportti ei saa sisältää yksityishenkilöiden

henkilötietoja, esim. maanomistajan nimiä tai osoitteita. Raportin lisäksi museolle on toimitettava kohteiden sijaintitiedot ja rajaukset digitaalisena paikkatietomuodossa. Pirkanmaan maakuntamuseolla ei ole hankkeesta rakennetun ympäristön arvojen osalta huomautettavaa.”

Hakijan vastine 16.8.2021:

”Kurun Kivi Oy tulee toimittamaan lausunnoissa mainitut selvitykset heti kun ne valmistuvat:

- arkeologinen selvitys
- luontoselvitys
- melumallinnus

Louhimovesien johtaminen selvitetään luontoselvityksen yhteydessä.

Pirkanmaan ELY-keskuksen lausunnossa mainitaan, että haettu 15 vuoden lupa-aika ei ole perusteltua. Kurun Kivi Oy katsoo kuitenkin, että esitetyt perustelut ovat riittäviä. Haettava vuosittainen keskimääräinen kokonaisottomäärä (25 000 m³) ei ole suuri ja toiminnasta aiheutuvat vaikutukset vähäisiä ja rajoittuvat louhimoalueelle. Toisin kuin esim. soranotto, tarvekiven louhinta etenee hitaasti, eikä tilannetta, jossa ottoalueen rajoja tai ottosyvyyttä olisi yllättäen rikkottu, synny. Ottoalueen rajat merkitään maastoon ja alueen korkeustaso merkitään näkyviin, joista tilannetta seurataan. Tarvekiven louhintaa vaatii pitkäaikainen suunnittelu jatkuen näin yleensä useiden vuosikymmenien ajan. Markkinatilanteesta johtuen paikoin saattaa olla melko pitkiäkin aikoja, ettei toimintaa ole. Mahdollisimman pitkäaikainen lupa mahdollistaa pitkäjänteisen toiminnan suunnittelun. Lisäksi valvontaviranomaisella on mahdollisuus seurata toiminnan etenemistä tarkastuskäynneillä. Näin ollen Kurun Kivi Oy katsoo, että 15 vuoden lupa-ajan hakeminen on perusteltua.

Pirkanmaan ELY-keskuksen lausunnossa mainitaan louhimon maisemointi ja viitataan oppaaseen ”Maa-ainesten ottaminen, opas ainesten kestäväään käyttöön 2020”. Siinä oppaassa käsitellään kuitenkin pääosin soranottoalueiden ja kalliokiviaineslouhosten maisemointia, ei tarkevivilouhimon. Maisemointiohjeet tarkevivilouhimolle löytyvät SYKE:n vuonna 2014 julkaiseman ”Parhaat ympäristökäytännöt luonnonkivituotannossa” (BEP) -selvityksen luvusta 12. Kuten jo ottosuunnitelmassa on todettu, tulee Kurun Kivi Oy maisemoimaan louhimon BEP-selvityksen ohjeiden mukaan. Kurun Kivi Oy huomauttaa, että tarkevivilouhimon louhintaseinämät ovat pysyviä varovaisen louhinnan ansiosta ja esim. seinämien loiventamista ei tarvita. Tarkevivilouhimo saatetaan turvallisesti aitaamalla se niin, ettei avolouhokseen kukaan tai mikään pääse vahingossa. Louhimo ei todennäköisesti vielä lopeta toimintaansa tämän lupakauden aikana, mikäli kiviaines vastaa sille asetettuja vaatimuksia. Kun louhinnan loppuminen on näköpiirissä, Kurun Kivi Oy toimittaa tarkan maisemointisuunnitelman.”

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö- ja luonnonvarat vastuualue, ympäristönsuojeluyksikkö LISÄLAUSUNTO 17.12.2021:

”Pirkanmaan ELY-keskus on lausunnossaan 24.6.2021 todennut toiminta-alueelta puuttuvan luontoselvityksen, josta ilmenee tarkemmin toiminta-alueen luonnonolosuhteet. Hakija on täydentänyt hakemustaan luontoselvityksellä, jossa käsitellään alueen keskeisimmät luonnonarvot monilta osin. Luontoselvityksestä puuttuu kuvaus toiminta-alueen ja hankkeen keskeisimmän vaikutusalueen linnustosta ja arvioidut vaikutukset linnustoon. Luontoselvitys on laadittu vain hankkeen toiminta-alueen laajuudelta, vaikka hankkeen todellinen vaikutusalue on sitä laajempi.

Luontoselvitykseen liittyvä liito-oravaselvitys on tehty lajin havainnoinnin kannalta epäedulliseen vuodenaikaan. ELY-keskus huomauttaa, että vaikka elinympäristö olisi liito-oravalle epätyypillinen, ei se poista tarvetta oikea-aikaiselle kartoitusajankohdalle. Luontoselvityksessä mainitaan, ettei alueen lajistossa tavattu luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeja. Esimerkiksi Suomessa esiintyvät lepakot ovat luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeja. Luontoselvityksessä ei ole mainin-

taa onko lepakoita havainnoitu millään tavalla, tai millä tavoin luontodirektiivin IV-lajien esiintyminen alueella poissuljettiin. Mikäli alueella esiintyy esimerkiksi luolastoja, voi alueella olla merkitystä lepakolajien kannalta ja tulee luontoselvityksiä täydentää tältä osin.

Toiminta-alueesta luoteeseen sijaitsee erittäin uhanalaisen etelänraippasammalesta (*Anastrophyllum michauxii*) esiintymä. Luontoselvityksen mukaan maa-ainesten otolla ja murskauksella ei olisi merkittäviä haitallisia vaikutuksia kyseiseen esiintymään. ELY-keskus pitää luontoselvityksen arviota todennäköisenä. Toiminta-alueella syntyvien pölyhaittojen ehkäisystä tulee huolehtia mm. säilyttämällä riittävän laaja ja tiheäpuustoinen metsävyöhyke toiminta-alueen ja merkittävien luontokohteiden ympärillä.

Hankealueesta noin 2,3 km koilliseen sijaitsee Pirkanmaan maakunnallisesti tärkeitä lintualueita (MAALI) ja 560 metrin etäisyydellä sijaitsee Kaakkolamminkorven (YSA250288) yksityinen luonnonsuojelualue. Melumallinnuksessa on arvioitu hankkeen toiminnan vaikutuksia edellä mainittujen alueiden luontoarvoihin. ELY-keskus katsoo, että merkittäviä haitallisia meluvaikutuksia ei todennäköisesti aiheudu edellä mainituille alueille.

Hankkeen merkittävimmät luontoarvoihin kohdistuvat haittavaikutukset voivat syntyä hulevesien ja pölyn kautta kahteen arvokkaaseen luontokohteeseen ja kolmeen metsälain 10 §:n mukaiseen elinympäristöön [REDACTED]

Hankealueelta tehdyssä luontoselvityksessä on tarkennettu hanketoiminnan vaikutuksia alueella sijaitseviin metsälain 10 §:n mukaisiin elinympäristöihin. Luontoselvityksen ja Metsäkeskuksen avointen paikkatietoaineistojen virtausverkosta käy ilmi, että suunnitellulta toiminta-alueelta johtaa virtaussuuntia suoraan Kurkilammiin ja sen reunuksen metsälain 10 §:n mukaiseen erityisen tärkeään elinympäristöön numero 15, Rappuvuoren korpeen ja erityisen tärkeään elinympäristöön numero 45 sekä alueen lounaiskulmalta erityisen tärkeään elinympäristöön numero 33. Hulevedet ja kyseisten elinympäristöjen luontaisen vesitalouden muuttuminen voivat aiheuttaa haitallisia vaikutuksia kyseisille luontokohteille. Arvokkaat luontokohteet edustavat uhanalaisia suoluontotyyppisiä. ELY-keskus arvioi, että edellä mainitut kohteet voivat olla myös maa-aineslain 3 §:n tarkoittamia luonnonesiintymiä.

Laajennusalueen hulevesien käsittelystä aiheutuvia haittoja voi lieventää mm. tarpeenmukaisten vesiensuojelurakenteiden avulla. Metsälain 10 §:n mukaisiin elinympäristöihin ja arvokkaisiin luontokohteisiin kohdistuvia pölyvaikutuksia voi lieventää jättämällä niiden ympärille riittävän laajat ja puustoltaan tiheät suojavyöhykkeet.

ELY-keskuksen luontotietoa sisältävässä paikkatietoaineistossa ei ole tiedossa muita huomioitava luontoarvoja hankealueelta tai sen lähiympäristöstä."

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Pirkanmaan maakuntamuseo LISÄLAUSUNTO 2.12.2021:

"Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta maakuntamuseo toteaa, että voimajohtoalueelta tehty arkeologinen selvitys (Orivesi, Eräjärvi, Rappuvuori arkeologinen tarkkuusinventointi/Heilu Oy) on riittävä.

Louhinta-alueella paikannettiin 1800-luvulle ajoittuva louhimoalue. Lisäksi havaittiin viisi kivistä rajapyykkiä, ja hieman alueen ulkopuolelle jäävä vanha kolmiomittauspisteen paikka. Havaintoja ei määritellä kiinteiksi muinaisjäännöksiksi. 1800-luvulle ajoittuva louhimoalue olisi kuitenkin syytä säilyttää muistona alueen historiasta ja elinkeinoista."

Hakijan vastine lisälausuntoihin 21.1.2022:

"Kohdealueelle on tehty:

- luontoselvitys
- melumallinnus
- arkeologinen selvitys

Pirkanmaan ELY-keskus toteaa lausunnossaan, että liito-oravaselvitys on tehty lajin havainnoinnin kannalta epäedulliseen vuodenaikaan. Tämä oli luontoselvitystä tehtäessä tiedossa. Luontoselvityksen johtopäätöksissä todetaan yksiselitteisesti, että "Lajista ei tehty havaintoa. Alueen mäntyvaltaiset metsät eivät ole lajille sopivaa elinympäristöä." Kurun Kivi Oy katsoo tämän asiantuntijalausunnon pohjalta, että liito-oravan esiintyminen kohdealueella on hyvin epätodennäköistä, eikä erityistä liito-oravaselvitystä tarvita.

Pirkanmaan ELY-keskus lausuu myös, että alueen lepakkolajien esiintymistä olisi pitänyt selvittää. ELY-keskus toteaa, että alueella saattaa olla luolastoja, joissa lepakot elävät. Toiminnanharjoittaja sekä alueen maanomistajat ovat useaan otteeseen vuosien varrella liikkuneet Rappuvuoren kallioalueella, eikä luolastoja ole havaittu. Lisäksi on perusteltua olettaa, että luontoselvityksessä, jonka on tehnyt yksi Suomen johtavista asiantuntijoista, luolastoja olisi havaittu, jos niitä alueella olisi. Näin ollen Kurun Kivi Oy katsoo, että lepakoiden esiintyminen alueella on hyvin epätodennäköistä, eikä erityistä lepakoselvitystä tarvita.

Arkeologisessa tarkkuusinventoinnissa Rappuvuoren alueelta paikannettiin mahdollisesti 1800-luvulle ajoittuva pieni vanha louhimoalue. Rappuvuoren alueella on kuitenkin ollut louhintaa pitkin 1900-lukua, kuten raportin lähdeluettelossakin mainitusta Kivisiä tarinoita-teoksesta käy ilmi. Viimeksi Rappuvuoren alueella on tietojemme mukaan louhittu niinkin hiljattain kuin 1980-luvun lopulla, joten lienee melko kyseenalaista onko alueella todella vielä olemassa koskemattomia jälkiä 1800-luvulla tapahtuneesta louhinnasta.

Kiven louhinta on tapahtunut 1900-luvun alussa hyvin samanlaisin menetelmin kuin 1800-luvun puolellakin ja vielä tänäkin päivänä kiveä kiilataan poraamalla siihen käsin porakoneella reiät, joihin laitetaan kiilat ja likut ja moukarilla lyödään kiiloja syvemmälle kunnes kivi lohkeaa. Näin ollen lienee lähes mahdotonta luotettavasti ajoittaa pelkästään työmenetelmän perusteella louhimoa 1800-luvulle.

Inventointiraportissa todetaan pienten kotitarvelouhimoiden tutkimuksellinen arvo vähäiseksi, eikä niitä pääsääntöisesti määritellä kiinteiksi muinaisjäännöksiksi. Lisäksi raportissakin mainitussa lähteessä, Marianne Niukkasen Historiallisen ajan kiinteät muinaisjäännöksen, sivulla 46 todetaan, että kohteet tulisi dokumentoida inventointien yhteydessä. Käsittääksemme näin onkin tehty inventoinnin yhteydessä ja vanha louhimoalue on jo dokumentoitu. Samaisessa Niukkasen oppaassa todetaan, että pieniä, kolitarpeeseen käylettäviä louhoksia sijaitsee lähes kaikkialla. Rappuvuoren vanhalla louhimolla ei nähdäksemme ole mitään erityisiä piirteitä, jotka puoltaisivat sen säilyttämistä.”

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö- ja luonnonvarat vastuualue, ympäristönsuojeluyksikkö LISÄLAUSUNTO 18.11.2022:

”Hulevesisuunnitelmassa todetaan, että louhinnan vaikutuksesta toiminta-alueen hulevesien määrä, laatu sekä valuma-alueet muuttuvat, mutta näistä ei esitetä arviota muodostuvasta hulevesimäärästä eikä muuttuneiden valuma-alueiden rajoista ja pinta-aloista. Laskeutusaltaiden mitoitus on tehty Hyvän metsänhoidon suositukset-Vesiensuojelu (Joensuu ym. 2012) mukaan, jossa laskeutusaltaita suositellaan ojitusmätästykseen ja kunnostusojitukseen. Ohjeen mukaisesti altain pinta-ala on 8 m²/ha ja tilavuus 5 m³/ha, jossa ”ha” on altaaseen päätyvän valuma-alueen pinta-ala hehtaareissa. Valittua laskeutusaltaiden mitoitusalan soveltumista kyseiselle kohteelle ei ole mitenkään perusteltu. Laskettaessa valuma-aldain mitoitus, metsämaalle käytetään yleensä pintavaluntakerrointa 0,05 ja louhepinnalle 0,80, eli ero on merkittävä.

Pohjoisen laskeutusaltan vesien johtaminen on osoitettu Rappuvuoren korven pohjoispuolelle, josta valuma-alue tarkastelun mukaan vedet valuvat pois päin korvesta.

Kurkilammin vesiläköhteen osalta VL 11 §:n mukaan enintään yhden hehtaarin suuruisen lammen tai järven luonnontilan vaarantaminen on kielletty. Sivukivialueen laskeutusaltan vesien johtamisessa tulisi varmistua, että vedet leviävät Kurkisuolle tasaisesti eikä oikovirtauksia Kurkilammen ohi muodostu.”

Hakijalle on varattu mahdollisuus antaa vastine lisälausunnosta. Hakija ei antanut vastinetta.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

YMPÄRISTÖLAUTAKUNNAN RATKAISU

Ympäristölautakunta päättää myöntää Kurun Kivi Oy:lle maa-aines- ja ympäristöluvan kymmeneksi vuodeksi päätöksen tultua lainvoimaiseksi.

Lupa oikeuttaa kalliokiviaineksen ottamiseen sekä kalliokivenlouhintaan ja murskaamiseen kiinteistöillä Yläharjula (562-447-1-126), Kurkivuori (562-447-1-6), Ala-Kuivanen I (562-447-1-125) ja Paapanpalsta (562-447-1-147).

Maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaiseksi, jälkihoidon, lupaehtojen ja muiden hankkeeseen liittyvien lakien mukaisten velvoitteiden vakuudeksi luvan saajan on annettava Oriveden kaupungin ympäristölautakunnalle viranomaismääräysten mukainen ja suuruinen vakuus määrältään yhdeksänkymmenentuhatta (90 000) euroa.

Vakuuden on oltava voimassa siihen saakka, kunnes jälkihoito- ja maisemointitoimenpiteet on lopputarkastuksessa hyväksytty. Vakuudeksi hyväksytään takaus, vakuutus tai pantattu talletus. Lupaviranomainen voi tarvittaessa muuttaa vakuussummaa.

Tällä päätöksellä korvataan Oriveden kaupungin ympäristölautakunnan päätös 14.3.2023 § 22.

Lupa myönnetään tämän päätöksen ja lupamääräysten mukaisena. Lisäksi toiminnassa tulee noudattaa mitä valtioneuvoston asetuksessa 800/2010 kivenlouhimien, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamien ympäristönsuojelusta määrätään sekä seuraavia lupamääräyksiä.

Lupamääräykset

Yleiset määräykset

1. Lupa oikeuttaa maa-aineksen ottamiseen otettavan kiviaineksen kokonaismäärälle 250 000 m³tr kymmenen vuoden aikana. Arvioitu vuotuinen otto on keskimäärin 25 000 m³tr.
2. Ottoalueen alin sallittu louhintataso on +120 (N2000). Sallittu ottotaso ja ottoalueen rajat on merkittävä asianmukaisesti näkyviin ja sidottava valtakunnalliseen korkeusjärjestelmään. Ottotasoa tulee ottamistoiminnan aikana jatkuvasti seurata ja merkitä se säännöllisesti kallioseinämään.
3. Murskaamista ja kiviaineksen louhintaa ei saa harjoittaa 1.4.–15.7. välisenä aikana. Muuta toimintaa, mukaan lukien kuormaamista ja kuljetusta voidaan kuitenkin suorittaa myös 1.4. – 15.7. välisenä aikana.

Toimintaa voidaan 16.7. – 31.3. välisenä aikana harjoittaa hakemuksessa ilmoitettuina aikoina maanantaista perjantaihin: murskaaminen klo 7-22, poraaminen klo 7-21, rikotus klo 8-18, räjäyttäminen klo 8 -16.

Kuormausta ja kuljetusta saa harjoittaa ympäri vuoden, arkisin klo 6 – 22 ja lauantaisin klo 7–18 välisenä aikana.

Alueella ei saa toimia arkipyhinä eikä yleisinä vapaapäivinä. Valvontaviranomainen voi perustellusta syystä antaa luvan poiketa toiminta-ajoista.
4. Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava toiminnasta ja sen tarkkailusta vastaavan hoitajan nimi ja yhteystiedot kirjallisesti valvontaviranomaiselle.
5. Ennen ottamistoiminnan aloittamista luvan haltijan on järjestettävä aloitustarkastus, jossa todetaan toiminta järjestetyksi lupapäätöksen mukaisesti.

Melua ja ilmapäästöjä koskevat määräykset

6. Toiminnasta ei saa aiheutua kohtuutonta meluhaittaa. Toiminnasta aiheutuva melu ei saa lähimpien vakituksessa asuinkäytössä olevien kiinteistöjen piha-alueilla ylittää melun A-painotetun ekvivalenttitason (L_{Aeq}) päiväohjearvoa 55 dB klo 7–22 eikä yöaikaista ohjearvoa 50 dB klo 22–7 taikka loma-asuntojen piha-alueilla ja luonnonsuojelualueilla melun A-painotetun ekvivalenttitason (L_{Aeq}) päiväohjearvoa 45 dB klo 7–22 eikä yöaikaista ohjearvoa 40 dB klo 22–7.

Toiminnanharjoittajan on tarvittaessa mittaautettava toiminnasta aiheutuvat melutasot häiriintyvillä kohteilla ja estettävä melun kulkeutuminen kohteille. Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava viipymättä valvontaviranomaiselle meluohjearvojen ylittymisestä. Valvontaviranomainen voi tarvittaessa määrätä mittausten teettämisestä.

Räjäytystöissä on noudatettava sitä huolellisuutta ja varovaisuutta, mitä räjäytysaine-lainsäädännössä siitä erikseen säädetään.
7. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava alueen yleisestä siisteydestä ja pölynsidonnasta. Pölyävien materiaalien käsittely on järjestettävä siten, ettei toiminnasta aiheudu ympäristölle haittaa. Ilmansuodattimien tulee olla aina toiminnassa ja niiden toimintakunnosta on huolehdittava. Pölyämistä on tarvittaessa torjuttava kastelemalla ja poravau-
nuissa tulee käyttää pölynsidontalaitteistoja tai muuta pölyn estävää tekniikkaa.

Toiminnasta aiheutuvat hiukkaspitoisuudet eivät saa ylittää valtioneuvoston ilmanlaatu-asetuksessa 79/2017 annettuja raja-arvoja lähimpien häiriintyvien kiinteistöjen piha-alueilla. Toiminnanharjoittajan on tarvittaessa mittaautettava hiukkaspitoisuudet. Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava viipymättä valvontaviranomaiselle hiukkaspitoisuuksien raja-arvojen ylittymisestä. Valvontaviranomainen voi tarvittaessa määrätä mittausten teettämisestä.

8. Ympäristölupa-alueen ja ottoalueen välisellä alueella sikäli kuin se ei estä tukitoimia tulee säilyttää riittävän laaja ja tiheäpuustoinen metsävyöhyke pölyhaittojen ehkäisemiseksi.

Kemikaalien varastointia koskevat määräykset

9. Työkoneita saa huoltaa ja säilyttää vain tiivispohjaisilla alueilla asianmukaisella tavalla siten, ettei maaperään tai ympäristöön pääse öljyisiä tai muita luontoon kuulumattomia vesiä. Polttonesteiden jakelupaikan läheisyydessä on oltava riittävä määrä imeytysaineita ja alkusammutusvälineitä. Työkoneet on huollettava siten, että niistä ei pääse öljyä maaperään.
10. Alueella saa säilyttää vain toiminnan kannalta välttämättömiä öljy- ja kemikaalituotteita.
11. Jokaisen tankkauskerran jälkeen tankkaajan on tarkastettava tankkausalue vuotojen varalta ja vuodon sattuessa kerättävä talteen likaantunut maa-aines.

Jätteiden käsittelyä koskevat määräykset

12. Jätteen määrää on mahdollisuuksien mukaan pyrittävä vähentämään. Hyödyntämiskelpoiset jätteet tulee lajitella ja toimittaa hyödynnettäväksi. Jätelain mukainen etusijajärjestys on huomioitava toiminnassa mahdollisuuksien mukaan. Jätteen saa luovuttaa kuljetettavaksi vain jätelain mukaan hyväksytylle toimijalle. Jätteiden lajittelussa, varastoinnissa ja edelleen toimittamisessa tulee noudattaa jätehuoltomääräyksiä.

Jätehuolto on järjestettävä siten, ettei maaperään tai ympäristöön joudu haitallisia aineita eikä toiminnasta aiheudu epäsiisteyttä. Alueella ei saa polttaa eikä sinne saa haulata jätteitä.

Toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa jätteiden laadusta ja määrästä. Jätteitä ja jätehuoltoa koskevat tiedot on säilytettävä vähintään kuusi vuotta.

13. Louhimotoiminnassa syntyvä sivukivi tulee sijoittaa hakemuksessa esitetylle varastointialueelle niin, että sen myöhempi käyttö on mahdollista. Sivukivikasoihin ei saa sekoittaa hienojakoisia maa-aineita. Varastokasat tulee pitää matalina, jotta niiden maisemallinen vaikutus jää pienemmäksi.
14. Vaaralliset jätteet on varastoitava erillään toisistaan katetussa ja lukitussa tilassa allasteissa astioissa tai nestetiiviillä ja reunoiltaan korotetulla alustalla. Vaaralliset jätteet on pakattava varastointia ja kuljetusta varten asianmukaisesti jätteen laatua ja vaarallisuutta osoittavin merkinnöin varustettuihin tiiviisiin astioihin tai säiliöihin. Vaarallisia jätteitä ei saa sekoittaa keskenään tai muihin jätteisiin. Vaaralliset jätteet on toimitettava vähintään kerran vuodessa sellaiselle yritykselle tai laitokselle, joka saa ympäristöluvan perusteella ottaa vastaan ko. jätteitä. Jätteiden siirrosta on laadittava siirtoasiakirja, josta ilmenee jäteasetuksen (978/2021) 40 §:n mukaiset tiedot. Siirtoasiakirjan jäljennös on säilytettävä kolmen vuoden ajan.

Mikäli vuosittaisten tarkastuskäyntien yhteydessä on aihetta epäillä maaperän likaantumista, niin tällöin näytteenotto maaperästä ja mahdollisesti tarvittava puhdistustyö tulee aloittaa ja suorittaa välittömästi.

Vesien johtamista koskevat määräykset

15. Toiminnasta ei saa aiheutua pohja- tai pintavesien pilaantumista. Ottamisalueen pohja tulee kallistaa siten, että sinne ei kerry pintavesiä. Pintavedet tulee johtaa selkeytysaltaan/-altaiden kautta maastoon siten, ettei niistä aiheudu haittaa ympäristölle.
16. Toiminnanharjoittajan tulee tarkkailla alueelta johdettavien pintavesien laatua ottamalla selkeytysaltaasta/-altaista johdettavasta vedestä näyte ylivirtaamakaudesta keväisin ja syksyisin. Näytteistä tutkitaan vähintään sameus, kiintoaine, pH, sähkönjohtavuus, kokonaisfosfori, kokonaistyyppi, ammoniumtyyppi ja nitraattityyppi, kemiallinen hapenkulutus

(COD_{Mn}), kloridi, rauta, sulfaatti ja arseeni sekä öljyhiilivedyt (C10–C40). Näytteenoton yhteydessä on mitattava virtaama ja lämpötila. Näytteenotto on teetettävä ulkopuolisella asiantuntijalla ja analysointi akkreditoidussa laboratoriossa. Tutkimustulokset on toimitettava heti niiden valmistuttua valvontaviranomaiselle ja Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Ennen toiminnan aloittamista tulee ottaa ennakkonäytteenotto, jolla saadaan vertailutaso, jonka avulla voidaan arvioida louhimotoiminnan vaikutuksia. Näytteet tulee ottaa ainakin kahden hulevesialtaan purkuvesistä, joista toinen tulee olla sivukivialueelta.

Valvontaviranomainen voi tarvittaessa muuttaa tarkkailuohjelmaa.

17. Ennen toiminnan aloittamista toiminnanharjoittajan on esitettävä valvontaviranomaiselle hyväksyttävä hulevesisuunnitelma. Suunnitelmassa tulee olla esitettynä hulevesien johtamisreitit ja vesiensuojelumenetelmät/-rakenteet sekä altaiden huoltosuunnitelma. Suunnitelman tulee sisältää sivukiven varastointialueen hulevesien käsittely. Vesien päätyminen altaisiin pitää tarvittaessa varmistaa pinnankallistuksilla tai suoto-ojien avulla. Muutokset suoluontotyyppien vesitalouteen tulee pyrkiä minimoimaan.

Ennen toiminnan aloittamista tulee järjestää maastokatselmus, jossa tarkastellaan hulevesisuunnitelman mukaista vesien käsittelyä ja varmistetaan suunnitelman toimien soveltuminen maastoon.

Poikkeuksellisia tilanteita ja turvallisuutta koskevat määräykset

18. Vahinko- ja onnettomuustilanteiden varalle alueella on oltava käytössä riittävä öljyntorjunta- ja alkusammutuskalusto. Mahdollisen vahingon sattuessa on välittömästi ryhdyttävä tarpeellisiin torjuntatoimiin ja ilmoitettava vahingosta Pirkanmaan pelastuslaitokselle ja valvontaviranomaisille.
19. Rintauksen yläpuolella maanpinta on pidettävä 15 metrin matkalla puhtaana varastokasoista ja muista turvallisuutta heikentävistä tekijöistä. Jyrkät rintaukset tulee varustaa suoja-aidalla tai muulla hyväksyttävällä suojauksella.
20. Ulkopuolisten pääsy toiminta-alueelle on estettävä.

Toiminnan lopettamista koskevat määräykset

21. Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava viipymättä valvontaviranomaiselle toiminnan olennaisesta muuttamisesta tai lopettamisesta, toiminnanharjoittajan tai toiminnasta vastaavan henkilön vaihtumisesta sekä tavanomaisesta toiminnasta poikkeavista tapahtumista ja onnettomuuksista, joilla voi olla vaikutusta luvan noudattamisen kannalta.
22. Toiminnan loputtua toiminta-alue siistitään ja kaikki alueelle ja sen välittömään läheisyyteen pystytetyt rakennelmat puretaan ja kuljetetaan pois. Toiminnan lopettamisen jälkeen toiminnanharjoittajan tulee selvittää maaperän mahdollinen likaantuminen ja tarvittaessa viipymättä puhdistaa voimassa olevien määräysten mukaisesti.
23. Toiminnanharjoittajan on toimitettava valvontaviranomaiselle hyväksyttävä jälkihoitosuunnitelma vähintään vuosi ennen toiminnan suunniteltua lopettamisajankohtaa. Suunnitelman tulee kattaa myös sivukiven varastointialueen jälkihoito- ja maisemointitoimenpiteet. Maisemointi ja jälkihoitotyöt tulee suorittaa viivyttämättä, kuitenkin viimeistään vuoden kuluessa luvan voimassaolon päättymisestä. Maisemointitoimenpiteitä tulee soveltuvin osin toteuttaa jo toiminnan aikana.

Alueelta kuoritut pintamaat on käytettävä uuden biologisesti aktiivisen kasvillisuuden kasvualustan luomiseen siten, että ne sijoitetaan maan pinnalle päällimmäisiksi. Alueen voidaan antaa metsittyä luontaisesti. Jos alueelle ei ole syntynyt riittävää määrää puun taimia kahden kasvukauden aikana lupa-ajan päätyttyä, alueelle on, metsittymisen varmistamiseksi, suositeltavaa konsultoida alueellista metsänhoitoyhdistystä.

Mikäli alueelle varastoidut pintamaat eivät riitä alueen maisemointiin, voi toiminnanharjoittaja tuoda tätä tarkoitusta varten puhtaita maa-aineksia alueen ulkopuolelta. Alueelle saa tuoda vain pilaantumattomia maita. Tuotavista maa-aineksista on pidettävä kirjaa, mistä selviää niiden määrä ja alkuperä.

Louhimoalueelle ei saa jättää liikkumisen kannalta vaarallisia kohtia tai sortumisvaaraa. Putoamisvaaran takia pääsy yli kahden metrin korkuisille jyrkänkeille tulee estää aitaamalla avolouhos 1,5–2 m korkeilla sivukivilohkareilla tai verkkoaidalla. Liikennöinti louhimo- ja sivukivialueille tulee estää. Sivukivien myöhemmän käytön tulee olla mahdollista. Sivukivikasojia ei saa peittää maa-aineksilla.

Jos alueelle tulee haitallisiksi vieraslajeiksi määriteltäviä kasveja, ne tulee hävittää.

Ottamisalueen maisemointi ja jälkihoito on suoritettava ympäristöministeriön julkaisun 2020:24 (Maa-ainesten ottaminen - Opas ainesten kestäväään käyttöön) sekä ohjeen ”Parhaat ympäristökäytännöt (BEP) luonnonkivituotannossa” (Suomen ympäristö, 2014) mukaisesti. Jälkihoitotoimenpiteissä on huomioitava luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja lisääminen.

24. Toiminnan päättyessä luvan haltijan on pyydettävä valvontaviranomaiselta maa-ainesasetuksen 7 §:n mukaista lopputarkastusta.

Toiminnan tarkkailua koskevat määräykset

25. Luvan haltijan on tehtävä vuosittain tammikuun loppuun mennessä maa-aineslain 23 a §:ssä mainittu ilmoitus edellisenä vuonna otettujen maa-ainesten määrästä.
26. Toiminnanharjoittajan on pidettävä toiminnasta työmaapäiväkirjaa, joka on esitettävä pyydetessä valvontaviranomaiselle. Toiminnasta on vuosittain helmikuun loppuun mennessä toimitettava valvontaviranomaiselle edellistä vuotta koskeva vuosiyhteenvedo, josta ilmenee seuraavat tiedot:
- louhitun maa-aineksen määrä
 - murskatun kiviaineksen määrä
 - syntyneen sivukiven määrä
 - hyötykäyttöön toimitetun sivukiven määrä
 - louhinnan ja murskauksen toimintapäivät
 - alueelle tuotujen puhtaiden maa-ainesten määrä, laatu ja alkuperä
 - polttoaineiden ja räjäytysaineiden käyttömäärät
 - syntyneiden jätteiden määrät, varastointitapa ja toimituspaikat
 - tehdyt toimenpiteet melun ja pölyn torjumiseksi
 - tiedot häiriötilanteista, niiden aikana syntyneistä päästöistä ja niiden vuoksi tehdyistä toimenpiteistä
 - mahdolliset poikkeamat lupamääräyksistä
 - naapureiden ja asukkaiden tekemät yhteydenotot ja valitukset.

Kirjanpito on säilytettävä kuusi vuotta.

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta

Oriveden kaupungin ympäristölautakunta hylkää Kurun Kivi Oy:n hakemuksen toiminnan aloittamiselle muutoksenhausta huolimatta. Perustelu: Hakemuksessa ei ole aloittamisoikeuden myöntämiseksi esitetty perusteltuja syitä ja toiminta kohdistuu alueelle, jolla ei ole ollut ennestään laajamittaista samankaltaista toimintaa, ja näkemykset ottamisen vaikutuksista ovat ristiriitaisia.

Lupaa ankaramman asetuksen noudattaminen

Jos asetuksella annetaan tämän luvan määräyksiä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava ympäristönsuojelulain 70 §:n nojalla.

RATKAISUN PERUSTELUT

Yleiset perustelut

Suunnitellusta toiminnasta ei voida katsoa sitä hakemuksen ja lupamääräysten mukaisesti harjoitettaessa aiheutuvan terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän, pohjaveden tai vesistön pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella taikka eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Näin ollen ympäristöluvan myöntämisen edellytykset täyttyvät.

Myös maa-aineslain 6 §:n mukaiset edellytykset luvan myöntämiselle ovat olemassa. Lupamääräykset on laadittu niin, että niillä pyritään ehkäisemään haitalliset ympäristövaikutukset ennakolta. Toiminnan säännöllisellä tarkkailulla varmistetaan lakien ja lupaehtojen noudattaminen.

Kaikissa selvityksissä on todettu, että toiminnasta aiheutuvaa vaikutusta ottoalueen ja sen ympäristön kasvillisuudelle, eläimistölle, asutukselle ja vesitasapainolle ei ole tai se on vähäistä, kaikki tehdyt selvitykset puoltavat toiminnan aloittamisen mahdollistamista, eikä laillista estettä ole.

Kyseinen kallioalue on tyypillinen pohjoishämäläinen kallioesiintymä, joita esimerkiksi Orivedellä on varsin paljon. Pirkanmaan Maakuntaliitto on maakuntakaava 2040 tehdessään kartoittanut valtakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaat kallioalueet. Valtakunnallisesti arvokkaat alueet ovat merkittynä voimassa olevassa maakuntakaavassa. Paikallisesti arvokkaita kallioalueita ei maakuntakaavaan ole merkitty, mutta maakuntaliiton tekemän maakuntakaavan liiteaineistossa ne ovat nähtävillä. Rappuvuori ei tässä aineistossa ole eli sitä ei ole luokiteltu paikallisesti arvokkaaksi kallioalueeksi.

Luonnon ja maisemansuojelun kannalta arvokkaita kallioalueita on arvioitu Suomen ympäristökeskuksen (Syke) toimesta ja geologisesti tärkeitä kallioperän pienkohteita Geologian tutkimuskeskuksen (GTK) toimesta. 2000-luvun alkupuolelta lähtien arvokkaiden moreenimuodostumien, tuuli- ja rantakerrostumien ja kivikoiden geologisia, biologisia ja maisemallisia arvoja on selvitetty GTK:n ja Syke:n toteuttamissa valtakunnallisissa inventoinneissa. Oriveden alueelta on inventoitu useita arvokkaiksi arvioituja kallioalueita, mutta Rappuvuoren alue ei ole luokitellussa mukana. Rappuvuorta ei ole mainittu myöskään Pirkanmaan arvokkaiden kallioalueiden nykytilan selvityksessä vuodelta 2015.

FCG Finnish Consulting Group Oy:n vuonna 2021 tekemän maisema- ja luontoselvityksen mukaan Rappuvuori erottuu paikallisesti maisemassa, jonka vuoksi sillä voidaan katsoa olevan paikallista maisema-arvoa. Johtopäätösten mukaan ottotoiminta ei kuitenkaan aiheuta kauniin maisemakuvan turmeltumista tai luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista.

Suunnitellussa toiminnassa syntyy huomattavia määriä sivukiveä. Sivukiven varastointialueilla kasat on lupamääräyksissä edellytetty pitämään matalina ja sijoittamaan niin, että niistä aiheutuva maisemallinen vaikutus jää mahdollisimman vähäiseksi. Sivukiven myöhempi mahdollinen hyödyntäminen on myös huomioitu.

Vastaavia kallio- ja mäntymetsäalueita on Oriveden kaupungin alueella laajalti ja lukumääräisesti hyvin paljon, joten tarkoituksenmukaisuussyistä Oriveden kaupungilla ole tarvetta erilliselle paikallisten kallioalueiden inventoinneille ja kaavoittamiselle.

Kyseinen kivenottoalue on koko Oriveden metsien ja kallioiden kokonaispinta-alaan nähden hyvin pieni ja sen vaikutus maisemaa muokkaavana tekijänä varsin vähäinen. Rappuvuori sijaitsee metsäisen alueen keskellä, huomattavan etäällä isoista vesistöistä ja asutuksesta (Längelmäveden ja Eräjärven rantaan noin 2 km). Rappuvuoren kivenotolla ei ole Orivedelle luonteenomaiseen maaseutu- ja metsämaisemaan vaarantavaa vaikutusta.

Nyt haettua maa-aines- ja ympäristöluvan mukaista toimintaa voidaan pitää normaalina ja vastuullisena elinkeinoelämän harjoittamisena rakennetussa ja rakentamattomassa ympäristössä. Sillä on suuri positiivinen vaikutus ja se toivottu toimija maaseudun elinvoiman ylläpitäjänä.

Rappuvuoren alueella on ollut jo pitkään alkaen pienimuotoista mm. kotitarveottoa, jonka vuoksi alue on jo ihmistoiminnan muokkaamaa. Arkeologisen tarkkuusinventoinnin mukaan vanhimmat jäännökset ovat jääneet 1900-luvun aikana toteutuneiden louhintojen alle.

Vastaus annettuihin lausuntoihin

Hakemuksesta annetut lausunnot on huomioitu päätöksen lupamääräyksissä. Lausunnoissa on tuotu esiin erityisesti arvokkaiden luontokohteiden ja metsälain 10§ mukaisten tärkeiden elinympäristöjen suojeleminen, petolintujen pesinnän turvaaminen ja arkeologiset arvot. Lupapäätöksessä ja siihen liittyvissä lupaehdoissa on saadut lausunnot ja niissä esiin tuodut asiat huomioitu.

Lupamääräysten perustelut

Lupamääräys 1. Otettavan maa-aineksen kokonaismäärä on rajattu kymmenen vuoden ottomäärää vastaavaksi. Lupa on myönnetty kymmenen vuoden määräajaksi. Vuosittain otettavan maa-aineksen määrä on hakemuksen mukainen.

Lupamääräys 2. Alueen rajojen ja ottosyvyyden merkintä on tarpeen valvontaa varten. Toiminnanharjoittaja on velvollinen olemaan tietoinen kallioainesten ottamisen tasosta ja lupamääräyksissä annetusta alimmasta ottotasosta. Ottotaso tulee olla luettavissa maastossa luotettavan menetelmän avulla.

Lupamääräys 3. Määräyksellä vähennetään häiriintyville kohteille toiminnasta aiheutuvaa meluhaittaa ja turvataan alueella lintujen pesimis- ja levähdysrauha.

Lupamääräys 4. Ilmoitusvelvollisuus vastaavasta hoitajasta on annettu valvonnallisista ja turvallisuussyistä sekä onnettomuus- ja häiriötilanteiden ehkäisemiseksi.

Lupamääräys 5. Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa vaikutuksista ympäristöön, mikä edellyttää suunnitelmallista tarkkailua ja raportointia. Ympäristövaikutusten seuraaminen ja lupamääräysten valvonta edellyttävät, että valvontaviranomainen saa tiedon toimintojen aloittamisesta.

Lupamääräys 6. Määräyksellä vähennetään häiriintyville kohteille toiminnasta aiheutuvaa meluhaittaa. Luvan määräämät melutason arvot ovat melutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) asetettuja ohjearvoja. Toiminnanaikaisilla melumittauksilla varmistetaan, että melutason ohjearvot eivät ylitä.

Lupamääräys 7. Määräyksellä pyritään ehkäisemään ympäristölle ja terveydelle haitallisia pölypäästöjä ja hajuhaittoja sekä rajoittamaan aiheutuvaa haittaa mahdollisimman vähäiseksi.

Lupamääräys 8. Määräyksellä ehkäistään toiminnasta aiheutuvan pölyhaitan vaikutukset merkitäviin luontokohteisiin.

Lupamääräykset 9.–11. Määräyksillä varmistetaan, ettei maaperää, vesistöä tai pohjavettä pilata sekä ehkäistään ennakolta polttoaineiden, kemikaalien ja jätteiden käsittelyssä ja varastoinnissa tapahtuvia mahdollisia ympäristövahinkoja. Toiminnanharjoittajan tulee huolehtia rakenteellisin ja käyttöteknisin toimenpitein, ettei polttoaineita, kemikaaleja tai jätteitä joudu maaperään.

Lupamääräys 12. Toiminnanharjoittajan on kaikessa toiminnassa huolehdittava siitä, ettei jätteestä aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Määräys on annettu ohjaamaan jätteitä asialliseen käsittelyyn ja jätelain tavoitteiden toteuttamiseksi. Jätelain periaatteiden mukaisesti on pyrittävä siihen, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän ja syntyvistä jätteistä hyödynnetään ensisijaisesti niiden sisältämä aine ja toissijaisesti energia. Jätelain mukaisesti jätteen haltija on vastuussa siitä, että jätteet toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn.

Lupamääräys 13. Toiminnanharjoittajan on varastoitava muodostuva sivukivi siten, että sitä on mahdollista hyötykäyttää myös toiminnan loputtua. Varastokasojen matalalla korkeudella minimoidaan niiden maisemallista vaikutusta.

Lupamääräys 14. Vaarallisia jätteitä ei saa sekoittaa keskenään. Ne on toimitettava käsiteltäväksi asianmukaisen luvan omaavaan laitokseen. Valvonta edellyttää kirjanpitoa kiinteistöllä syntyvistä vaarallisista jätteistä. Siirtoasiakirjan avulla seurataan vaarallisten jätteiden kulkua haltijalta asianmukaiseen hyödyntämis- tai käsittelypaikkaan.

Lupamääräykset 15.–17. Toiminnanharjoittajan tulee olla selvillä toiminnan vaikutuksista vesien laatuun. Määräyksillä estetään toiminnasta aiheutuvien kiintoainesten kulkeutumista sade-, su- lamis- ja kasteluvesien mukana ympäristön ojiin ja pintavesiin.

Vesilain mukaan enintään yhden hehtaarin suuruisen lammen tai järven luonnontilan vaarantaminen on kielletty. Määräyksillä turvataan vesilain 2. luvun 11.1 §:n mukaisten vesiluontotyyppien sekä luonnonsuojelualueiden ja metsälain 10 §:n mukaisten elinympäristöjen säilyminen luonnontilaisina.

Lupamääräykset 18.–20. Määräykset on annettu valvonnallisista ja turvallisuussyistä sekä onnettomuus- ja häiriötilanteiden ehkäisemiseksi.

Onnettomuuksiin ja häiriötilanteisiin varautuminen sekä ilmoitus- ja toimintavelvoite on annettu siksi, että torjuntatoimenpiteet tehdään välittömästi ja tieto pelastus- ja valvontaviranomaisille tulee viivytyksettä torjunnan sekä jälkihoidon ja valvonnan toteutumiseksi. Välittömällä toimilla vahingon sattuessa minimoidaan aiheutuvia haittoja. Toiminnanharjoittajan on oltava tietoinen toimintansa ympäristöriskeistä ja keinoista hallita niitä.

Lupamääräys 21. Määräys on annettu ympäristöluvan valvonnan ja luvan mahdollisen muutostarpeen varalta. Mikäli toiminta muuttuu olennaisesti tai päättyy, toiminnanharjoittajaa koskevat toiminnan lopettamisen jälkeiset velvoitteet.

Lupamääräys 22. Määräyksellä varmistetaan, että toiminnan loputtua alueelle ei jää jätteitä, vierasaineita tai muuta tarpeetonta materiaalia.

Lupamääräys 23. Määräyksen tarkoituksena on ohjata toiminnanharjoittaja suunnittelemaan alueen jälkihoito ja maisemointi ennen toiminnan päättymistä. Toiminnanharjoittaja on velvollinen vähentämään ottamistoiminnan haitallisia vaikutuksia ympäristöön ja pohjaveteen, sopeuttamaan ottamisalue ympäröivään luontoon ja maisemaan sekä edistämään ottamisalueen jälki-ikäkäyttämähallinnointia ja turvallisuutta. Valvontaviranomainen voi tarvittaessa muuttaa suunnitelmaa.

Kiinteistön omistajalla/haltijalla on huolehtimisvelvollisuus haitallisten vieraslajien hävittämisestä.

Lupamääräys 24. Ottamisen päättyessä valvontaviranomainen tekee alueelle lopputarkastuksen, jossa arvioidaan, onko alueen jälkihoito tehty hyväksyttävällä tavalla.

Lupamääräykset 25.–26. Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa vaikutuksista ympäristöön, otetun maa-aineksen määrästä ja laadusta, ottamisen etenemisestä, ottamistason laajuudesta ja kaivutason korkeudesta sekä alueelle vastaanotetuista maa-aineksen laadusta ja määrästä, mikä edellyttää suunnitelmallista tarkkailua ja raportointia. Määräyksissä on maa-aineslain mukainen maa-ainesten määriä koskeva ilmoitusvelvollisuus ja muut alueen kirjanpitoa ja raportointia koskevat määräykset, jotka ovat tarpeen toiminnan ja toiminnan vaikutusten tarkkailua sekä valvontaa varten. Myös toiminnanharjoittajan oma suunnitelmallinen tarkkailu edellyttää kirjanpitoa toiminnasta ja jätteistä.

Vakuuden asettaminen perustuu maa-aineslain 12 §:ään, jonka mukaan lupaviranomainen voi määrätä, että ennen aineiden ottamista hakijan on annettava hyväksyttävä vakuus sekä ympäristönsuojelulain 59 §:ään, jonka mukaan luvanvaraisen toiminnan harjoittajan on asetettava vakuus, jos toiminnassa syntyy merkittäviä määriä jätteitä. Vakuus tulee jättää asianmukaisen

jätehuollon, seurannan, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi.

Sovelletut säännökset

Maa-aineslaki (555/1981) 1, 3, 4, 4 a, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 16, 19, 20, 20 a, 21, 23, 23 a, 23 b §

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 4, 6, 7, 8, 9 §

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6, 7, 8, 11, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 27, 29, 34, 39, 39 a, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47 a, 48, 49, 52, 53, 58, 62, 66, 70, 83, 85, 85 a, 86, 87, 89, 94, 133, 134, 135, 140, 141, 142, 170, 172, 190, 191, 199, 205 §

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) 2, 3, 4, 6, 11, 12, 13, 14, 15 §

Jätelaki (646/2011) 2, 5, 6, 8, 12, 13, 15, 16, 17, 28, 29, 31, 72, 73, 74, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 141 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä (978/2021) 4, 7, 8, 9, 10, 11, 40 §, liite 3

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 73 §

Vesilaki (587/2011) 2 luku 11 §

Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010)

Laki eräistä naapurussuhteista (26/1920) 17, 18 §

Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta (79/2017) 4 §

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992) 2 §

Hallintolaki (434/2003) 6 §

Oriveden kaupungin hallintosääntö (hyväksytty 17.4.2023) 30 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta. Valitusaika päättyy 15.11.2023. Valitusosoitus on lupapäätöksen liitteenä.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä kuulutetaan Oriveden kaupungin internet-sivuilla ja ilmoitetaan Oriveden Sanomissa.

Päätös lähetetään seuraaville:

- Luvan hakija
- Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (sähköisesti)
- Pirkanmaan pelastuslaitos (sähköisesti)
- Tampereen kaupungin terveydensuojeluviranomainen (sähköisesti)
- Pirkanmaan maakuntamuseo (sähköisesti)
- Luonnontieteellinen keskusmuseo (sähköisesti)
- [REDACTED]

Ilmoitus päätöksestä lähetetään tiedoksi niille, joille lupahakemuksesta on erikseen annettu tieto.

Päätös merkitään ympäristönsuojelun tietojärjestelmään ja maa-aineslupatiedostoon.

Tämän luvan on Oriveden kaupungin ympäristölautakunta hyväksynyt kokouksessaan 3.10.2023 §:ssä 80.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea valittamalla muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta.

Valitusoikeus

Valitusoikeus on luvan hakijalla ja niillä, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, kunnan jäsenellä sekä rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät, alueellisella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella ja vaikutusalueen muun kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella sekä muulla asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella.

Valitusaika ja valituksen perille toimittaminen

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamoon 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemän päivän kuluttua päätöksen julkaisemisesta. Päätöksen tiedoksiantopäivää ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa vastauksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
3. vaatimusten perustelut;
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Vaasan hallinto-oikeuden yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43, 4. krs, 65100 Vaasa
Postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa
Puhelin: Kirjaamo 029 56 42780
Faksi: 029 56 42760
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puhelinvaihde: 029 56 42611
Aukioloaika: arkisin kello 8.00 - 16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy Tuomioistuinlaitoksen sivustolta <https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index/asiointijulkisuus/maksut/oikeudenkayntimaksuthallinto-oikeudessa.html>